

**JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEĐNOSTIMA
NA PODRUČJU BJELOVARSKO - BILOGORSKE ŽUPANIJE**

Milana Novačića 13, 43240 Čazma

tel/fax: 043 / 227 - 088, mob: 099 / 4448 - 441

e-mail: juzastita.prirode@post.t-com.hr, smlinaric@zastita-prirode-bbz.hr

web: www.zastita-prirode-bbz.hr

OIB: 48429209642, Žiro-račun: HR9024020061100542560

KLASA : 612-07/15-01/41

URBROJ : 2103-75-15-2

Čazma , 23.11.2015.

**GODIŠNJI PROGRAM ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA,
PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA
ZA 2016. GODINU NA PODRUČJU
BJELOVARSKO BILOGORSKE ŽUPANIJE**

Uvod

U skladu sa člankom 134 stavak 3 Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) dostavljamo Godišnji program zaštite, državanja, očuvanja, promicanja i korištenja Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije za 2016. godinu radi dobivanja prethodnog mišljenja Hrvatske agencije za okoliš i prirodu prije usvajanja Upravnog vijeća Javne ustanova za upravljanje z aštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije, uz napomenu da će ovaj Program za sjednicu Upravnog vijeća biti nadopunjeno tekstualno opširnjim objašnjenjima Programa u tabličnom obliku koji dostavljamo na mišljenje u Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu.

1. Zaštićena područja i područja ekološke mreže

Tablica 1.1. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

ZAŠTIĆENA PODRUČJA U BJELOVARSKO BILOGORSKOJ ŽUPANIJI			
KATEGORIJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	NAZIV ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	OCJENA STANJA PODRUČJA*	NAPOMENA
Regionalni park	Regionalni park Moslavačka gora	E	Regionalni park Moslavačka gora prostire se na dvije županije Bjelovarsko bilogorska (45,74 % parka) i Sisačko moslavačka (54,26 % parka) stoga parkom upravljamo zajedno.
Spomenik prirode-botanički	Stablo ginka u Daruvaru	E	Zaštićeno je samo jedno stablo i to muški primjerak. Zaštita je proglašena 04.10.1967.godine

*OCJENA STANJA PODRUČJA:

A - nepoznat status

B - područje je nepovratno izgubilo vrijednosti ili su vrijednosti i dalje prisutne, no nemaju značaj za zaštitu prirode (npr. različiti kulturno-povijesni spomenici, kupališne zone i sl.)

C - degradirano područje (potrebna je revitalizacija)

D - ugroženo područje (potrebna je promjena načina korištenja i/ili poduzimanje dodatnih mjera zaštite)

E - zadovoljavajuće (načini korištenja i upravljanja područjem su odgovarajući)

Tablica 1.2. PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE U BJELOVARSKO BILOGORSKOJ ŽUPANIJI		
ŠIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA	NAPOMENA
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS područja		
HR2000437	Ribnjaci Končanica	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2000438	Ribnjaci Poljana	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2000440	Ribnjaci Siščani i Blatnica	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2000441	Ribnjak Narta	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001216	Ilova	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001220	Livade uz potok Injaticu	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima Bjelovarsko bilogorske županije prof. Antun Delić istraživao je kritično ugroženu vrstu, močvarnog plavca (<i>Maculinea alcon</i>) odnosno njegovu populaciju i biljku hraniteljicu plućnu sirištaru (<i>Gentiana pneumonanthe</i>)
HR2001224	Malodapčevačke livade	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001243	Rijeka Česma	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001281	Bilogora	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001285	Gornja Garešnica	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001293	Livade kod Grubišnog Polja	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001323	Česma - šume	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001330	Pakra i Bijela	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR2001403	Bijela	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
Područja očuvanja značajna za ptice - POP područja		
HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ
HR1000009	Ribnjaci uz Česmu	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ . Darko Podravec iz Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode provodio je monitoring ptica ribnjaka Siščani, Blatnica i Narta.
HR1000010	Poilovlje s ribnjacima	Područje ekološke mreže se ne poklapa sa zaštićenim područjima BBŽ

2. Podaci o javnoj ustanovi

Tablica 2.1. PLANSKI DOKUMENTI I OPĆI AKTI

NAZIV DOKUMENTA	USKLAĐENOST SA ZZP (NN 80/13)	REFERENCA	GODINA PLANIRANE REVIZIJE	NAPOMENA
Odluka o osnivanju	ne	2008. donesena i objavljena u "Županijskom glasniku" broj 5/08	revizija je započeta 2015. godine	28.07.2015. na 11. sjednici Županijske skupštine BBŽ donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju, ista je poslana na ocjenu sukladnosti Ministarstvu zaštite okoliša i prirode
Statut	ne	2008. donesena i objavljena u "Županijskom glasniku" broj 14/08	planira se za 2016. godinu	
Poslovnik o radu upravnog vijeća	ne	donesen i objavljen 27.10. 2008. godine na oglasnoj ploči Javne ustanove	planira se za 2016. godinu	
Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada	ne	donesen i objavljen 02.03. 2009. godine na oglasnoj ploči Javne ustanove	planira se za 2016. godinu	
Pravilnik o plaćama zaposlenika	ne	2008. donesen i objavljen na oglasnoj ploči	planira se 2016. godine	posljednja izmjena Pravilnika bila je 31.03.2010.godine i objavljena je na oglasnoj ploči
Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara	da	donosi se za svaku godinu	planira se 2016. godine	svake godine donosi se novi Program pa će tako biti i za 2016. godinu

Tablica 2.2. USTROJ JAVNE USTANOVE I DJELATNICI

POSTOJEĆI DJELATNICI				
RADNO MJESTO	SLUŽBA	ZVANJE	TIP UGOVORA	NAPOMENA
Ravnateljica	Ured ravnatelja	dipl. ing. agronomije	Na određeno, puno radno vrijeme	mandat od četiri godine
Glavni nadzornik	Nadzornička služba	dipl. ing. prometa	Na neodređeno, puno radno vrijeme	nakon usklade Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada sa Zakonom o zaštiti prirode NN 80/13 mjenja naziv u glavnog čuvara
Sručna suradnica	Stručna služba	dipl.ing biologije- ekologije	Na neodređeno, puno radno vrijeme	
POTREBE ZA NOVIM DJELATNICIMA				
RADNO MJESTO	SLUŽBA	ZVANJE	TIP UGOVORA	NAPOMENA
Čuvar prirode	Služba čuvara prirode	prvostupnik prirodoslovnog usmjerenja (VŠ)	Na neodređeno, puno radno vrijeme	obzirom na planirani veći broj monitoringa kao i uspostava redovitih edukacija na Info ekonomskom punktu Blatnica smatrano potrebno zapošljavati još stručnih djelatnika
Stručni suradnik	Stručna služba	magistar/a prirodoslovnog usmjerenja (VSS)	Na neodređeno, puno radno vrijeme	obzirom na planirani veći broj monitoringa kao i uspostava redovitih edukacija na Info ekonomskom punktu Blatnica smatrano potrebno zapošljavati još stručnih djelatnika

Tablica 2.3. MATERIJALNI RESURSI

NEKRETNINE				
NAZIV	POVRŠINA	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Livada Injatica u k.o. Grubišno Polje na kat.čest.br. 4855 i 4858	0,7668 ha je ukupna površina svih čestica, ali u našem vlasništvu je 0,5112 ha (8/12)	Očuvanje populacije kritično ugrožene vrste, močvarnog plavca (Maculinea alcon) kako bi se uspostavilo provilno gospodarenje tj. pravovremena košnja	Vlasništvo JU	JU je vlasnik 8/12 čestica, te još postoji četiri vlasnika
Promatračnica za ptice na ribnjacima Siščani	Površina 3x3 m (9 m ²) visine 5+3m	Monitoring ptica močvarica i edukacija	Vlasništvo JU	
Info edukativni punkt Blatnica-prizemlje upravne zgrade	193 m ²	edukacija o Natura 2000 području	Pravo korištenja na nekretnini	2015.g. u sklopu NIP projekta Info edukativan punkt Blatnica (HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica) adaptirana je postojeća upravna zgrada
Info edukativni punkt Blatnica- četiri promatračnice za ptice	4 kom od 9 m ² , ukupne visine 5,96 m	monitoring prica močvarica i edukacija o Natura 2000 području	Pravo korištenja na nekretnini	2015.g. u sklopu NIP projekta izgrađen Info edukativan punkt Blatnica (HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica) koji uz poučnu stazu ima postavljene promatračnice za ptice
Info edukativni punkt Blatnica- nadstrešnica	14,3 m ²	edukacija o Natura 2000 području	Pravo korištenja na nekretnini	2015.g. u sklopu NIP projekta izgrađen Info edukativan punkt Blatnica (HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica)
POKRETNINE				
NAZIV	BROJ	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Službeni automobil marke Mahindra 55 2,5 CRDE DV 4x4, registarskih oznaka BJ 711 EP, godina proizvodnje 2008.	jedan	Službeni automobil za obavljanje svakodnevnih obaveza iz područja zaštite prirode	Vlasništvo JU	automobil je u vlasništvu JU od 2015. godine

OPREMA

NAZIV	BROJ	SVRHA	NAPOMENA
Osobna računala marke Acer, Asus i LG	3 komada	Za svakodnevni uredski i stručni rad	
Printer marke OKI i HP	2 komada	Za svakodnevni uredski i stručni rad	Printer marke OKI je vlasništvo BBŽ, JU ga ima na korištenje
Mulifunkcionalni uređaj marke OKI	1 komad	Za svakodnevni uredski i stručni rad (printanje, fotokopiranje, skeniranje, fax)	
GPS uređaj GPSMAP 60CSx+AdriaTopo	1 komad	Za određivanje koordinata odnosno utvrđivanje lokacije gnezda roda ali i dr. vrijednih staništa	
Projektor Hitachi CP-X3010	1 komad	Predavanja uz prezentaciju učenicima Osnovnih škola	
Motorna kosilica (trimer)	1 komad	Košnja livada na kojima obitava močvarni plavac i biljka hraniteljica, plućna sirištara	Oprema donirana 2012. godine u okviru programa "NATUREGIO "floodplains" u svrhu provedbe projekta "Activities for the protection of critically endangered butterfly Alcom Blue (Maculinea alcon alcon)"" , koji je financiran i provodi se pod stručnim nadzorom Alfred Toepfer Akademie für Naturschutz (NNA)
Dvogled Pentax 12x50 PCP WP II	1 komad	Za monitoring, obilazak terena	
Navigacija GoClever	1 komad	Za pronađazak lokacija prilikom obilaska terena	
Nikon D-5200 objektiv	1 komad	Za fotografiranje (flore i faune, raznih događanja i radnji, gnezda roda i dr.)	
Binocular Olympus 10 42 EXWP I	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarstvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2013. godine
Digital camera Olympus VR-340	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarstvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2013. godine
GPS device Garmin Nuvi 2495LT	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarstvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2013. godine

Mobile printer Hewlett-Packard HP Officejet 100	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2013. godine
Monitor Hewlett-Packard HP HP Elite Display E231	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2013. godine
Laptop Hewlett-Packard HP ProBook 6570b	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2014. godine
Careying case Hewlett-Packard HP	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2014. godine
Doking station Hewlett-Packard HP 2012 90W	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2014. godine
Notebook + extra battery Hewlett-Packard HP Elitebook 2170p	1 komad	Terenski rad čuvara prirode	Opremu je doniralo Ministarsvo zaštite okoliša za službu čuvara prirode 2015. godine

4. Aktivnosti zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja

Tablica 4. AKTIVNOSTI ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA, PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA PREMA TEMAMA

RB	SPECIFIČNI CILJEVI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATORI AKTIVNOSTI	PRIORITET	Odgovorna ustanova jedinica	TROŠAK PROVEDBE	REFERENCA NA PLAN UPRAVLJANJA
A. ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI (uključujući monitoring)								
A1	Očuvanje šaranskih ribnjaka kao specifičnih staništa za opstanak ptica močvarica	A 1.1	Završetkom projekta formiranja "Info edukativnog punkta Blatnica" na ribnjacima Blatnica (Ribnjaci Siščani i Blatnica HR2000440) ustrojiti edukativni program. Program edukacije škole u prirodi o Naturi 2000, važnosti ribnjaka i ekosustavu močvarnih staništa	Uskladiti program edukacije prilagođen nastavnom programu učenika osnovne škole petog i šestog razreda škole u prirodi (njihov program prati ovu temu)	1	stručna služba i čuvarska sužba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 1.2	Opremiti "Info edukativni punkt Blatnica" sa opremom koja bi olakšala edukaciju (mikroskopi, dvogledi, teleskopi i sl.)	Prikupljena oprema	1	stručna služba , ravnatelj	10.000,00	
		A 1.3	Pokrenuti promociju "Info edukativnog punkta Blatnice" sa temom edukacije škole u prirodi (osobnim kontaktom i promotivnim letkom)	Broj zainteresiranih osnovnih škola	1	stručna služba,čuvarska sužba i ravnatelj	3.000,00 troškovi tiskanja promotivnog letka	
		A 1.4	Monitoring ornitofaune na ribnjacima Siščani i Blatnica (HR2000440) koji će nastaviti provoditi Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, višegodišnjim rezultatima istraživanja istog područja (najveći ribnjaci u županiji)	Utvrđiti broj i vrste ptica močvarica te veličinu njihovih populacija i status grijezđenja	1	stručna služba, čuvarska sužba i vanjski suradnici	5.000,00	
		A 1.5	Promocija šaranskih ribnjaka kao stanište ptica močvarica kroz turizam promatrivanja ptica ("Birdwatching") u suradnji sa turističkim zajednicama i Hrvatskim društvom za zaštitu ptica i prirode kao stručnih suradnika	Utvrđiti broj posjetitelja	2	stručna služba i čuvarska sužba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
A2	Očuvati i poboljšati stanje travnjaka uz potok Injaticu (HR2001220 Livade uz potok Injaticu)	A 2.1	Završiti pokrenuti postupak iz kraja 2015. godine za predaju "Zahtjeva za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH bez javnog poziva" Agenciji za poljoprivredno zemljište	Dobivanje u zakup tri čestice koje se nalaze uz česticu u vlasništvu Javne ustanove BBŽ radi kontrole očuvanja travnjaka	1	stručna služba, čuvarska sužba i ravnatelj	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 2.2	Postaviti info table na parcelama u vlasništvu ustanove sa upozorenjem o zabrani kretanja mehanizacije izvan poljskog puta	Postaviti uočljive info table	1	stručna služba, čuvarska sužba i vanjski suradnici	2.000,00	
		A 2.3	Kositi livade u svojem vlasništvu i livada koje dobijemu na korištenje od RH jednom godišnje van perioda od 01.06. do 15.09.	Pokositi livade do kraja listopada	1	stručna služba, čuvarska sužba, košnju obavlja lokalno komunalno poduzeće	2.500,00	

	A 2.4	Prijaviti naše parcele za dobivanje državnog poticaja u poljoprivredi i Mjeru 10.1.5. Mjera za zaštitu leptira. Dobivena sredstva uložiti u poboljšanje stanja travnjaka.	Prijavu predati Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.	1	ravnatelj	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove		
	A 2.5	Utvrđiti stanje populacije močvarnog plavca i plučne sirištare u suradnji sa profesorom A.Delićem	Utvrđene populacije močvarnog plavca i plučne sirištare	1	stručna služba, čuvarska sužba ,	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove		
	A 2.6	Uključiti lokalne osnovne škole u edukaciju o važnosti Natura 2000 područja sa posebnim naglaskom na HR2001220 Livade uz potok Injaticu	Broj zainteresiranih osnovnih škola	2	stručna služba, čuvarska sužba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove		
	A 2.7	Održavanje edukativne table o močvarnom plavcu postavljene u dvorištu osnovne škole u Grubišnom polju	Zaštitni premaz drveta na edukativnoj tabli	2	čuvarska sužba	500,00		
A3	Održati populaciju bijele rode u povoljnem stanju kroz suživot sa čovjekom	A 3.1	Monitoring bijele rode kako bi utvrdili godišnje stanje populacije i promjene u rasprostranjenosti	Pisani izvještaji popunjavani na terenu tokom monitoringa, utvrđen broj gnijezda i mladih na električnim stupovima i krovovima objekata	1	stručna služba, čuvarska sužba	2.000,00 troškovi goriva službenog automobila	
		A 3.2	Analiza podataka i unošenje u digitalnu bazu podataka	Digitalna baza podataka u Javnoj ustanovi.	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 3.3	Izvještavanje o monitoringu gnijezda bijele rode nacionalnog koordinatora monitoringa bijele rode g. Darka Podravca	Poslani izvještaji u zakazanom roku	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 3.4	Očuvanje tradicije (gnijezda roda na krovovima objekata)utvrđivanjem liste korisnika koji imaju pravo na isplatu naknade za popravak eventualnih šteta nastalih na objektu vlasnika.	Broj potpisanih izjava vlasnika te broj isplaćenih naknada po gnijezdu na krovu objekta (u 2015. godini taj broj je iznosio za 66 gnijezda), zapisnik povjerenstva za utvrđivanje korisnika za pravo na naknadu	1	stručna služba i povjerenstvo za utvrđivanje broja korisnika koji imaju pravo na naknadu	23.100,00	
		A 3.5	Suradnja sa Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost u projektu "Zaštita i očuvanje bijele rode (Ciconia ciconia)" u 2016. godini	Popis korisnika i finansijski izvještaj poslan Fondu, zapisnik povjerenstva za utvrđivanje broja korisnika koji imaju pravo na naknadu	1	stručna služba	23.100,00 od strane Fonda	
		A 3.6	Suradnja sa veterinarskom službom Zološkog vrta Zagreb kod pružanja veterinarske pomoći i zbrinjavanja ozljedenih roda (prijevoz do veterinara u Zoo Zagreb)	Broj predanih roda na liječenje	1	čuvarska služba	2.000,00 troškovi goriva službenog automobila	

	A 3.7	Izvještavanje javnosti o zbrinutim ozljeđenim rodama	Članci na web stranici JU, lokalni mediji	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove		
A4	Praćenje stanja rasprostranjenosti populacija lastavica i piljaka	A 4.1	Nastavak monitoringa , započetog 2015. godine poslije radionice dzzp-a u Čigoću , na drugoj trećini zadanih kvadrantata naše županije	Pisani izvještaji popunjavani na terenu tokom monitoringa	1	stručna služba i čuvarska služba	2.000,00 troškovi goriva službenog automobila	
		A 4.2	Analiza podataka i unošenje u digitalnu bazu podataka	Digitalna baza podataka u Javnoj ustanovi.	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 4.3	Izvještavanje o monitoringu Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu	Poslani izvještaji u zakazanom roku	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 4.4	Pokrenuti akciju uključivanja učenika lokalnih škola u monitoring, uz edukaciju važnosti ovih vrsta	Broj uključenih učenika	2	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 4.5	Izvještavanje javnosti o rezultatima i važnosti monitinga	Članci na web stranici JU, lokalni mediji	2	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
A5	Praćenje stanja rasprostranjenosti kockavice (Fritilaria meleagris) u Bjelovarsko bilogorskoj županiji	A 5.1	Monitoring kockavice u ožujku i travnju na za sada zabilježena tri područja (Čazma, Grubišno polje i Velika Trnovitica)	Pravilno ispunjeni obrazci o rasprostranjenosti	1	stručna služba, čuvarska služba i učenici OŠ	1.000,00 troškovi goriva službenog automobila	
		A 5.2	Ispunjene obrazce sa terena analizirati (pokrenuti ispravnu bazu podataka) i proslijediti Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu	Broj ispunjenih obrazaca i rasprostranjenost kockavice	1	stručna služba	Troškovi redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		A 5.3	Povećati saznanja o rasprostranjenosti, potičući lokalne škole koje se nalaze blizu lokacija na kojima je pretpostavka da ima pogodnih lokacija za kockavicu	Dojave o novim staništima, broj pronađenih novih područja	1	stručna služba, čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	

	A 5.4	Izvještavanje javnosti	Članci i fotografije objavljeni na web stranici	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
A6	Praćenje stanja rasprostranjenosti vide u Bjelovarsko bilogorskoj županiji	A 6.1	Započeti prvi monitoring ove vrste u županij od strane JU.	Izvještaj o monitoringu poslati HAOP-U	2	stručna služba, čuvarska služba	1.000,00 troškovi goriva službenog automobila
		A 6.2	Izvještavanje javnosti	Članci i fotografije objavljeni na web stranici	2	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
A7	Praćenje stanja rasprostranjenosti jelenka u Bjelovarsko bilogorskoj županiji	A 7.1	Započeti prvi monitoring ove vrste u županij od strane JU.	Izvještaj o monitoringu poslati HAOP-U	2	stručna služba, čuvarska služba	1.000,00 troškovi goriva službenog automobila
		A 7.2	Bilježenje slučajnih opažanja jelenka tijekom redovnih obilaska terena	Broj jedinki i bilježenje mjesta nalaženja	2	stručna služba, čuvarska služba	Troškovi redovnog obilaska terena
A8	Povećanje broja zaštićenih područja na području Bjelovarsko bilogorske županije	A 8.1	Utvrđiti prioritetena područja za zaštitu prirodnih vrijednosti	Važnost zaštite	2	ravnatelj, Upravno vijeće	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
		A 8.2	Uskladiti prijedloge o zaštiti prirodnih vrijednosti sa Zavodom za prostorno uređenje Bjelovarsko bilogorske županije	Usklađeni prijedlozi sa prioritetima	3	stručna služba, ravnatelj	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
		A 8.2	Analiza zastupljenosti vrsta i ekosustava	Broj analiza u sklopu stvarnih mogućnosti Javne ustanove	2	stručna služba, ravnatelj, vanjski suradnici	troškovi istraživanja 15.000,00
		A 8.3	Planiranje uz koordinaciju s Upravom za zaštitu prirode	Broj planiranih prioritetnih prijedloga	2	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove

B. SURADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM

B1	Povećati razinu znanja i svijesti lokalne uprave i lokalnih institucija o važnosti zaštićenih područja i Natura 2000	B 1.1	Surađivati s turističkom zajednicom u promidžbi JU i područja kojim upravlja putem zajedničkih projekata	Broj reliziranih suradnji, za koliko posto se je povećao broj posjetitelja	1	stručna služba	1.000,00	
----	--	-------	--	--	---	----------------	----------	--

	B 1.2	Suradnja s državnim institucijama (Hrvatske vode, Hrvatske šume, HEP, Inspekcijama (zaštite prirode, lovočuvare, veterinarska inspekcijska i dr.) i udrugama (planinari, ribiči, lovci, ekološke udruge)	Broj reliziranih suradnji	1	stručna služba	1.000,00	
	B 1.3	Suradnja s drugim JU	Broj reliziranih suradnji	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
B2	Povećati razinu znanja i svijesti lokalnog stanovništva o zaštićenim područjima i Natura 2000	B 2.1	Održavanje predavanja za ciljane grupe ljudi npr. poljoprivrednike, učenike s temama koje su njima biliske iz područja zaštite prirode	Broj održanih predavanja	2	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove

C. EDUKACIJA I INTERPRETACIJA

C1	Povećati razinu znanja i svijesti lokalnog stanovništva o zaštićenim područjima i Natura 2000	C 1.1	Održavanje predavanja i radionica uz stručan obilazak " Info edukativnog punkta Blatnica " s naglaskom na edukaciju učenika osnovnih škola	Broj održanih predavanja i broj učenika po predavanju	1	stručna služba i čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		C 1.2	Održavanje predavanja i radionica uz stručan obilazak ZP, Regionalnog parka Moslavačka gora i Natura 2000 područja s naglaskom na edukaciju učenika osnovnih škola	Broj održanih predavanja o RP Moslavačka gora i broj učenika po predavanju	1	stručna služba i čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		C 1.3	Tiskanje promidžbenih materijala (letci, brošure, posteri i sl.) koji obrađuju specifična područja i vrste - Ginko u Daruvaru, kockavica, Moslavačka gora, ribnjaci Siščani i Blatnica, močvarni plavac.	Broj tiskanih promidžbenih materijala	1	stručna služba i čuvarska služba	9.000,00	
		C 1.4	Pokrenuti akciju uključivanja učenika lokalnih škola u monitoring kockavice i monitoring lastavica i piljaka , uz edukaciju važnosti ovih vrsta i načina pravilnog izvođenja monitoringa	Broj uključenih učenika	1	stručna služba i čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove	
		C 1.5	Izrada dvije info table na parcelama Livade uz potok Injaticu u vlasništvu ustanove sa upozorenjem o zabrani kretanja mehanizacije izvan poljskog puta i informiranjem o važnosti očuvanja staništa močvarnog plavca i plućne sirištare	Izrađene dvije info table	1	stručna služba i čuvarska služba	2.000,00	
		C 1.6	Obilježavanje specifičnih, odnosno važnih datuma za zaštitu prirode	Broj obilježenih događaja	1	stručna služba i čuvarska služba	2.500,00	

D. POSJEĆIVANJE I PROMOCIJA							
D1	Povećati zainteresiranost javnosti i broj posjetitelja u zaštićenim i ekološki važnim područjima	D 1.1	Dijeljenje promidžbenih materijala osnovnim školama	Broj škola kojima su podjeljeni materijali	1	stručna služba	poštارина
		D 1.2	Oglašavanje u tisku i web stranici ustanove	Broj objavljenih članaka, poziva za sudjelovanjem u akcijama volonterskog monitoringa i sl.	1	stručna služba	1.000,00
		D 1.3	Suradnja sa Daruvarskim osnovnim školama i turističkom zajednicom u projektu promocije zaštićenog drveta ginka " Ginko kroz povijest Daruvara "	Broj zajedničkih radionica	1	stručna služba	3.000,00
		D 1.4	Posjeta Info edukativnog centra Blatnica u sklopu škole u prirodi	Broj uključenih škola i broj učenika	1	stručna služba i čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
		D 1.5	Posjeta Info edukativnog centra Blatnica u suradnji sa Turističkim zajednicama u sklopu turizma promatranja ptica (birdwatching)	Broj posjetitelja	2	stručna služba i čuvarska služba, vanjski suradnici	2.000,00

E. PREVENTIVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA (ako je relevantno za JU tj. za ona zaštićena područja koja su razvrstana u neku od kategorija ugroženosti od požara)							
E1	Osigurati i provesti preventivne mjere zaštite od požara	F 1.1	Izraditi Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za RH za 2016. godinu za zaštićena područja BBŽ.	Izrađen Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara	1	stručna služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
		F 1.2	Provodenje aktivnosti iz navedenog Programa u skladu sa kapacitetima i mogućnostima JU (preventivne aktivnosti, dojavljivanje...)	Broj dojavljenih požara	1	čuvarska služba	Unutar troškova mjesecnog redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove

F. RAZVOJ KAPACITETA I OMOGUĆAVANJE RADA JAVNE USTANOVE							
F1	Edukacija i usavršavanje djelatnika Javne ustanove	F 1.1	Skup stručnih službi	Jedan godišnji skup	1	stručna služba	troškovi smještaja i dnevnice sa službenog puta
		F 1.2	Skup čuvara prirode	Jedan godišnji skup	1	čuvarska služba	troškovi smještaja i dnevnice sa službenog puta
		F 1.3	Skup ravnatelja županijskih JU	Jedan godišnji skup	1	ravnatelj	troškovi smještaja i dnevnice sa službenog puta

	F 1.4	Edukacije HAOP-a vezano uz edukaciju zaposlenika o monitorinzima	Broj edukacija koje se odnose na naše područje	1	stručna i čuvarska služba	troškovi prijevoznih sredstava	
	F 1.5	Ostale edukacije koje se naknadno objave vezane uz zaštitu prirode	Broj edukacija koje se odnose na naše područje	1	stručna , čuvarska služba i ravnatelj	troškovi prijevoznih sredstava	
F 2	Poboljšanje razine informiranja o Javnoj ustanovi	F 2.1	Kreiranje nove web stranice modernijeg dizajna, preglednije informacije o Javnoj ustanovi	Broj pregleda	1	vanijski suradnici	5.000,00
		F 2.2	Nova web stranica sa mogućnošću da sami kriramo izgled članaka, razmještaj istaknutijih podataka i objavu važnih informacija u što bržem vremenskom roku	Broj pregleda, istaknute zanimljivosti	1	stručna služba	Troškovi redovnog osobnog dohotka djelatnika Ustanove
F 3	Povećanje broja zaposlenika	F 3.1	Povećanje kapaciteta Stručne službe	Zapošljavanje stručnog suradnika (biolog ili geolog)	1	Upravno vijeće	5.700,00 mjesечно (netto)
		F 3.2	Povećanje kapaciteta Službe čuvara prirode	Zapošljavanje jednog čuvara prirode	1	Upravno vijeće	5.700,00 mjesечно (netto)

4. Projekti

Tablica 4. PROJEKTI JAVNE USTANOVE

1. PROJEKT "ZAŠTITA I OČUVANJE BIJELE RODE" U ovom Projektu Javna ustanova sudjeluje od 2009. godine u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost koji osigurava 50 % novčanih sredstava, a preostalih 50 % Bjelovarsko-bilogorska županija. Cilj ovog Projekta je očuvanje tradicije, odnosno suživota čovjeka i bijele rode pa se u tu svrhu vlasnicima objekata na kojima se nalazi gnijezdo roda isplaćuje jednom godišnje naknada u iznosu od 700,00 kuna za popravak krovišta objekata i druge eventualne štete koje su nastale boravkom roda. U 2015. godini na području Bjelovarsko bilogorske županije zabilježeno je 66 gnjezda na krovovima objekata i isplaćeno ukupno 46.200,00 kuna. Projekt će se provoditi i 2016. godine, a usporedno s njim i nacionalni monitoring bijele rode koji osim ovih gnijezda obuhvaća i ona na el. stupovima, drveću i sl. (ŠIFRA AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA 3 - A3)
2. PROJEKT " INFO EDUKATIVNI PUNKT BLATNICA " Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Bjelovarsko-bilogorske županije u listopadu 2013. godine prijavila je svoj projekt naziva "Info-edukativni punkt Blatnica" na području ekološke mreže HR2000440 i HR1000009 kako bi ostvarila bespovratna sredstva EU. Na 5. održanom sastanku (prosinac 2013.) Povjerenstvo za ocjenu prijedloga investicijskih projekata za financiranje u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP) zaključilo je da je predložena projektna ideja prihvatljiva. Projekt se bazira na edukaciji i informirajući javnosti o važnosti očuvanja šaranskih ribnjaka i monitoringu ptica močvarica kojima su ovakva staništa neophodna za opstanak i održanje vrste. Ovaj projekt obuhvaća područje ribnjaka Blatnica gdje su se krajem 2015. godine postavile četri promatračnice za ptice, a uz uređene nasipe deset edukativnih tabli koje prate voden i šumski ekosustav. Uz već postojeću zgradu podalje od ribnjaka postavila se nadstrešnica sa stolom i klupama za djecu te se ureido unutai uz Česmu (POP područje - područje očuvanja značajna za ptice) i HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica (POVS područje- područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove). (ŠIFRA AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA 3- A1)
3. PROJEKT " LIVADE UZ POTOK INJATICU " Projekt je započeo 2014. godine međutim izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 48/2015) iz 2015. godine Javna ustanova dobiva mogućnost podnošenje zahtjeva za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH bez javnog poziva. Cilj projekta je preuzeti kntrolu nad većim dijelom Natura 2000 područjem "Livade uz potok Injaticu" (HR2001220) kako bi poboljšali stanje travnjaka, utvrđili i stanje populacije močvarnog plavca kao i plučne sirištare, a samim time i sačuvali prirodne vrijednosti tog područja (ŠIFRA AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA 3- A2)

5. Cjenik i koncesijska odobrenja

Tablica 5.1. CJENIK JAVNE USTANOVE

Tablica 5.2. PLANIRANA I UGOVORENA KONCESIJSKA ODOBRENJA

6. Opisni dio

Tablica 6.1. OPISNI DIO OBJAŠNJENJA POJMOVA IZ TABLIČNOG DIJELA GODIŠnjEG PROGRAMA ZAŠTITE, ODRŽAVANJA,OČUVANJA, PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTiĆENIH PODRUČJA ZA 2016. GODINU NA PODRUČJU BJELOVARSKO BILOGORSKE ŽUPANIJE

	<p>Javna ustanova prema Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine 80/2013) obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja te sudjeluje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).</p> <p>Prema nacionalnim kategorijama u Bjelovarsko bilogorskoj županiji nalaze se dva zaštićena područja :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regionalni park Moslavačka gora ; Vlada Republike Hrvatske je na svojoj 132. sjednici održanoj 02.06.2011. godina donijela Uredbu o proglašenju Regionalnog parka „Moslavačka gora“. Proglašava se zaštićenim područjem prirodni i dijelom kultivirani prostor masiva Moslavačke gore jugozapadnog dijela područja Bjelovarsko-bilogorske i sjeveroistočnog dijela područja Sisačko-moslavačke županije, ukupne površine 15111,32 ha od regionalnog značaja za očuvanje krajobrazne, geološke i biološke raznolikosti te bogate kulturno-povijesne i tradicijske baštine. Regionalni park „Moslavačka gora“ prostire se područjem dviju županija u približno jednakom omjeru, odnosno 45,74 % ili 6911,38 ha otpada na područje Bjelovarsko-bilogorske, a 54,26 % ili 8199,94 ha na područje Sisačko-moslavačke županije 2. Spomenik prirode – Stablo Ginka u Daruvaru ; Soliterno stablo ginko (ginkgo biloba) iz daruvarskog parka Grofa A.Jankovića predstavlja najljepši i najstariji primjerak te vrste u Hrvatskoj. Iz tog razloga zaštićen je kao spomenik prirode (rijetki primjeri drveća). Zaštita je proglašena 04.10.1967. godine. <p>Ekološka mreža NATURA 2000</p> <p>Temeljem članka 54.stavka 2. Zakona o zaštiti prirode („ Narodne novine “, broj 80/2013) Vlada Republike Hrvatske ja na sjednici održanoj 26.rujna 2013. godine donijela Uredbu o ekološkoj mreži.Ekološka mreža se proglašava u svrhu očuvanja i ostvarivanja povoljnog stanja divljih vrsta ptica i njihovih staništa, drugih divljih vrsta životinja i biljaka i njihovih staništa , kao i stanišnih tipova , od osobitog značaja za Europsku uniju i Republiku Hrvatsku. Područja ekološke mreže obuhvaćaju i područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, osobito močvarna područja od međunarodne važnosti (Zakon o zaštiti prirode, NN80/2013.) Temeljem članka 56. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („ Narodne novine “, broj 80/2013) područjima ekološke mreže upravljaju Javne ustanove.</p> <p>Uredbom o ekološkoj mreži proglašena je ekološka mreža Republike Hrvatske , propisan je popis vrsta i stanišnih tipova čije očuvanje zahtjeva određivanje područja ekološke mreže, propisani su kriteriji za određivanje područja ekološke mreže, ciljanje vrste i stanišni tipovi radi kojih se uspostavlja područje ekološke mreže utvrđuje kartografski prikaz ekološke mreže. Ekološkom mrežom proglašenom ovom Uredbom smatraju se područja Natura 2000. Ovom se uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose direktive Europske unije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih i životinjskih vrsta - Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30.studenog 2009. o očuvanju divljih ptica. <p>Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13) u Bjelovarsko bilogorskoj županiji proglašeno je sedamnaest Natura područja (tbl 1.2)</p>

Aktivnosti Javne ustanove za 2016.godinu (pojašnjenja vezana uz navedene aktivnosti iz tbl.3)

Info edukativni punkt Blatnica

Republika Hrvatska i Međunarodna banka za obnovu i razvoj potpisale su Ugovor o zajmu u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000. Jedan od ciljeva ovog projekta je i pružanje podrške nacionalnim parkovima, parkovima prirode i županijskim javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima pri implementaciji ciljeva europske ekološke mreže Natura 2000 u svoje investicijske programe. Javnana ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Bjelovarsko-bilogorske županije u listopadu 2013. godine prijavila je svoj projekt naziva "Info-edukativni punkt Blatnica" na području ekološke mreže HR2000440 i HR1000009 kako bi ostvarila bespovratna sredstva EU. Na 5. održanom sastanku (prosinac 2013.) Povjerenstvo za ocjenu prijedloga investicijskih projekata za financiranje u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP) zaključilo je da je predložena projektna ideja prihvatljiva. Projekt obuhvaća područje ribnjaka Blatnica kojima pripadaju dva Natura 2000 područja: *HR1000009 Ribnjaci uz Česmu (POP područje - područje očuvanja značajna za ptice) i HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica (POVS područje- područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove)*.

Među svim staništima u Hrvatskoj močvarna staništa su najugroženija. Od ukupnog broja ugroženih ptica čak 46 % ptica su močvarice. To je posljedica velike destrukcije ovih staništa tijekom 20. stoljeća, a taj se proces i dalje nastavlja. Sada su prirodna močvarna staništa u Hrvatskoj već toliko ugrožena da opstanak mnogih vrsta ptica močvarica ovisi o opstanku antropogenih močvarnih staništa, prije svega šaranskih ribnjaka. Stoga se cijeli projekt se bazira na edukaciji i informiranju javnosti o važnosti očuvanja šaranskih ribnjaka i monitoringu ptica močvarica kojima su ovakva staništa neophodna za opstanak i održanje vrste.

Projekt "Info-edukativni punkt Blatnica" zamišljen je kao mjesto gdje bi se održavala škola u prirodi za učenike Osnovnih škola (školski program petog i šestog razreda). Radovi su počeli 17.08.2015. i završetak radova je bio krajem studenog 2015. g , uz već postojeću zgradu kraj ribnjaka postavitla se nadstrešnica sa stolom i klupama za djecu te se uredilo (adaptiralo) unutarnje prostorije zgrade za predavanja kao i vanjska fasada zgrade. Sa završetkom radova predviđamo je opremanje predavaonica sa uredskom opremom i mikroskopima koji bi služili za provođenje edukacije. Edukacija se predviđa 2016. g i uključivala bi obilazak ribnjaka po edukativnoj stazi uz ribnjak sektora četiri uz deset postavljenih info-edukativnih tabli koje svojim sadržajem prate teme vezane uz močvarna staništa, specifičnoj flori i fauni ribnjaka te ekološkoj važnosti ovakvog staništa koje je zanimljivo EU zbog čega je i uvršteno u europsku ekološku mrežu. Obilazak bi uključivao i promatranje ptica iz promatračnica s dvogledom od kojih sa dvije nalaze na edukativnoj stazi sa pogledom na ribnjak sektora četiri i pet.

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode provodilo je u Sišćanima i Blatnici praćenje stanja ornitofaune čime je zabilježena 101 vrsta ptica od toga 55 ih je Natura vrsta (vrsta značajnih za EU).

Vlažna staništa i površine voda stajaćica (močvare i ribnjaci) su najatraktivnija staništa u Hrvatskoj za promatranje ptica i razvoj turizma promatranja ptica "birdwatching" stoga „Info edukativni punkt Blatnica“ ima četiri promatračnice za ptice (dvije na edukativnoj stazi , a dvije na ribnjaku sektora jedan i dva) čime je obuhvaćen cijeli ribnjak i pokazuje veliki potencijal da u suradnji sa turističkim zajednicama pokrenemo ovaj oblik turizma.

Livade uz potok Injaticu (HR 2001220)

Livade uz potok Injaticu su uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine br.124/13) proglašene su kao Natura 2000 područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS područja). Na području Grubišnopoljske Bilogore nalazi se livada uz potok Injaticu na kojima obitava kritično ugrožena vrsta leptira, močvarni plavac (Maculinea alcon) . Ova vrsta zabilježena je samo na tri područja u Republici Hrvatskoj - Nacionalnom parku Plitvička jezera, Parku prirode Papuk i livadama uz potok Injaticu, što govori o posebnosti i rijetkosti vrste. Močvarni plavac je vrsta leptira čiji život ovisi samo o jednoj vrsti biljke a to je plućna sirištara koja obitava na ovim livadama. Tipična staništa močvarnog plavca su vlažne livade s biljkom hraniteljicom i mravinjacima vrste Myrmica scabrinodis, M.ruginodis ili M. rubra. Leptiri močvarnog plavca lete u kasno ljeto (srpanj i kolovoz) i polažu jaja na ovipozicijsku biljku plućnu sirištaru Gentiana pneumonanthe koja je u ovom slučaju i biljka hraniteljica gusjenice. Gusjenica se hrani ovom biljkom, presvlači četiri puta i spušta na tlo pa ju specifična vrsta mrava odnose u mravinjak gdje ju hrane kao svoju i na taj način prezimljuje.

Neodgovarajuće gospodarenje, odnosno nepravilno održavanje livade dovelo je do smanjenja prisutnosti plućne sirištare, a s time i močvarnog plavca. Monitoring prof. A. Delića i Državnog zavoda utvrdio je da se populacija ove vrste drastično smanjila zbog čega nam je Državni zavod za zaštitu prirode pomogao svojim smjernicama (od 28.10.2011.godine) za održavanje livada kako bi se populacija leptira močvarnog plavca ovdje očuvala. Tome će doprinijeti pravovremena košnja (od 15. rujna do 31. svibnja) čime će se omogućiti da se biljka hraniteljica (plućna sirištara) razvije i naraste kako bi leptir močvarnog plavca položio jaja na nju, a ličinke imale dovoljno hrane i vremena da se presvuku i nastave svoj ciklus.

Ukupna površina livade uz potok Injaticu u k.o. Grubišno polje nalazi se na 0,7668 ha, dok je u vlasništvu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije 0,5112 ha (8/12) te još postoji četiri vlasnika. Na susjedne tri čestice, koje su u državnom vlasništvu neodgovarajuće gospodarenje zemljištem već doveo do nestanka plućne sirištare stoga Ustanova nastavlja projekt započet 2011. godine u traženju rješenja za koncesijsko odobrenje za parcele u vlasništvu RH.

Pojekt planiramo nastaviti 2016. g. jer izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 48/2015) dobivamo mogućnost dobivanje zemljišta u vlasništvu RH na korištenje. Prema članku 28 Izmjenama i dopunama zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 48/2015) stoji : " Iznimno , poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač Republika Hrvatska ili **jedinica područne (regionalne) samouprave.**"

Projekt je trenutno u fazi prikupljanja dokumentacije potrebne kao privitak uz Zahtjev za dobivanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH bez javnog poziva za predaju Agenciji za poljoprivredno zemljište.

Projekt "Zaštita i očuvanje bijele rode (Ciconia ciconia)"

Projekt „ Zaštita i očuvanje bijele rode (Ciconia ciconia)“ u 2016. godini nastavak je suradnje Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost na očuvanju i zaštiti ove strogo zaštićene vrste, još od 2009.godine. Imajući u vidu odredbe članka 24. Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, i čl. 111 Zakona o zaštiti prirode, koji regulira zaštićene dijelove prirode, kao posebnog propisa iz Pravilnika, te uvažavajući činjenicu da je predmetni projekt od iznimnog značaja za život i opstanak strogo zaštićene vrste bijele rode (Ciconia ciconia), koji je neizostavno vezan za seosku sredinu i ljude te njegovu važnost za zaštitu okoliša, odnosno zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, Fond je donio Odluku o odobravanju sredstava pomoći na području Bjelovarsko bilogorske županije u iznosu pedeset posto procijenjenih i opravdanih troškova predmetnog projekta.

Sa ciljem održavanja populacije bijele rode u povoljnem stanju kroz suživot sa čovjekom Javna ustanova ima plan i obavezu vršiti monitoring bijele rode kako bi saznali eventualne promjene populacije i promjene u rasprostranjenosti. Pri tom koristeći indikatore aktivnosti u smislu utvrđivanja broja gnijezda i mladih u njima osim na krovovima objekata tako i na električnim stupovima.

Prema rezultatima Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode u Bjelovarsko bilogorskoj županiju je utvrđeno za 2014. godinu 328 gnijezda (od toga su 36 gnijezda u selu Siščani - za dva gnijezda više nego selo roda Čigoć) stoga se prema brojnosti gnijezda bijele rode svrstavamo na drugo mjesto između svih županija u Hrvatskoj (na prvom mjestu je Sisačko moslavačka županija sa 431 gnijezda) zbog toga su podatci praćenja stanja populacije bijele rode od iznimne važnosti. Javna ustanova u monitoringu bijele rode surađuje sa nacionalnim koordinatorom za monitoring bijele rode g.D.Podravcem iz Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode, te njemu dostavljamo podatke monitoringa kako bi što stručnije procesuirali podatke kretanja populacije. Monitorig se provodi u obilasku u dva dijela : podacima o prvom opažanju od 20. travnja do 20. svibnja, te drugom opažanju od 15.lipnja do 10 srpnja.

Osim praćenja Javna ustanova aktivno sudjeluje u zbrinjavanju ozlijedenih roda na području Bjelovarsko bilogorske županije gdje dojavom građana direktno ili pozivom na telefonski broj 112 (žurni poziv) djelatnici Državne uprave za zaštitu i spašavanje kontaktiraju Javnu ustanovu koja izlazi na teren i ozlijedene rode vozi na liječenje i zbrinjavanje veterinarima Zoološkog vrta Zagreb.

Monitoring i važnost provođenja monitoringa

"Od dana pristupa Europskoj uniji Republika Hrvatska mora ispunjavati obveze koje proizlaze iz Direktive o staništima (92/43/EZ) i Direktive o pticama (Direktiva 2009/147/EZ). Najistaknutija od njih bila je uspostavljanje ekološke mreže Natura 2000, a zatim i obveza praćenja stanja prirode u državi sukladno Članku 11. Direktive o staništima. Ovaj Članak propisuje da zemlje članice „provode nadzor nad stanjem očuvanosti prirodnih staništa i vrsta navedenih u Članku 2., s posebnim osvrtom na prioritetne tipove prirodnih staništa i prioritetne vrste“. U pravilu je, diljem EU, prihvачeno da je termin „nadzor“ istovjetan s raširenim pojmom „monitoring“.

Stanje očuvanosti je novi pojam uveden prema Direktivi o staništima kako bi se omogućila procjena stanja prirodnih staništa i vrsta koje Direktiva štiti. Stanje očuvanosti nekog stanišnog tipa i vrste definira se kao opsežna varijabla koja odražava zbroj utjecaja koji djeluju na prirodno stanište i njegove tipične vrste koji bi mogli ugroziti njegovu dugoročnu prirodnu distribuciju, strukturu i funkcije kao i dugoročni opstanak njegovih tipičnih vrsta (kad je riječ o tipovima staništa) te brojnost i rasprostranjenost populacija (kad je riječ o vrstama). To je varijabla koja se odnosi na cijelokupni državni teritorij – a ne na neku određenu lokaciju, zaštićeno područje ili područje mreže Natura 2000 ali se prikazuje odvojeno za svaku biogeografsku regiju u pojedinoj zemlji članici. Prema tome, ako su neki stanišni tip ili vrsta prisutni u više biogeografskih regija unutar jedne države, njihovo se stanje očuvanosti mora nadgledati odvojeno za svaku regiju.

Prema osnovnim odredbama Direktive o staništima koja u Članku 2. propisuje da su „mjere poduzete u skladu s ovom Direktivom namijenjene održavanju ili povratu u povoljno stanje očuvanosti, prirodnih staništa i vrsta...“. „Povoljno“ stanje očuvanosti definirano je Člankom 1., a zemlje članice dužne su provjeriti ga za svaki stanišni tip i za svaku vrstu te o njemu izvijestiti Europsku komisiju u sklopu obveze opisane u Članku 17.1: „Svakih šest godina od datuma isteka razdoblja utvrđenog Člankom 23., zemlje članice izrađuju izvješće o provedbi poduzetih mjera u okviru ove Direktive. To izvješće posebice obuhvaća informacije u vezi mjera očuvanja navedenih u Članku 6, stavak 1, kao i procjenu utjecaja tih mjera na stanje očuvanosti prirodnih stanišnih tipova iz Priloga I. i vrsta iz Priloga II. te glavne rezultate monitoringa iz članka 11.“ Prema tome, zemlje članice obvezne su izvještavati o stanju očuvanosti svih relevantnih sastavnica prirode, a sredstvo za prikupljanje informacija o tom statusu je samo monitoring iz članka 11.

Dakle, službeni razlog monitoringa je obveza izvješćivanja EU. Međutim, bilo bi izrazito kratkovidno smatrati ovu obvezu isključivo niti vodiljom u uspostavljanju monitoringa. Monitoring pruža jedinstvenu mogućnost prikupljanja podataka o stvarnom stanju tipova staništa i vrsta – kako onih popisanih u Direktivi o staništima, tako i onih od nacionalne važnosti. Monitoringom se moraju prikupiti i odgovori zašto je neka vrsta ili stanište u dobrom stanju očuvanosti, ali i zašto to nije tako. Monitoringom se prikupljaju podaci i o stanju staništa u kojem vrsta obitava te o pritiscima koji uzrokuju smanjenje njene brojnosti i rasprostranjenosti, a u konačnici njegovi rezultati daju uputu kako vrstu/stanište štiti i koje mjere očuvanja poduzimati. Posljedično tome, odlučivanje na polju zaštite prirode može biti opravданo i potkrijepljeno dokazanim činjenicama umjesto procjenama ili čak običnim pretpostavkama. Monitoring može biti od pomoći prilikom stvaranja nacionalnog zakonodavstva vezanog za zaštitu prirode te ukazati na sastavnice prirode i/ili područja kojima je prioritetno potrebna provedba mjera zaštite i revitalizacije. I konačno, on može zainteresiranoj javnosti pokazati stvarno stanje prirode i okoliša i trendove koji ga oblikuju. " (citat DZZP, službena web stranica)

Tablica 6.2. PLANIRANE AKTIVNOSTI KOJE SE NEĆE PROVODITI U PLANSKOJ GODINI

7. Dodatak

Tablica 6. PLANIRANA ISTRAŽIVANJA I PRAĆENJE STANJA (MONITORING) VRSTA I STANIŠNIH TIPOVA U 2016. GODINI

KOD	VRSTA/STANIŠNI TIP	INTERVAL	TKO PROVODI AKTIVNOSTI	METODOLOGIJA	PODRUCJE ISTRAŽIVANJA/ PRAĆENJA STANJA
A 1.4	Monitoring ornitofaune na ribnjacima Siščani i Blatnica (HR2000440)	jednom mjesечно / šest mjeseci	Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, g.D.Podravec	"Priručnik za praćenje stanja populacija ptica (AVES) u aluvijalnim nizinama Hrvatske " (Mikuška et.al., 2008)	Ribnjaci Siščani i Blatnica (HR2000440)
A 2.5	Leptir močvarni plavac (Macrolinea alcon)	1 x godišnje	Prof A.Delić u suradnji sa JU	Standardne metode procjene mark release-recapture metoda procjene brojnosti (POLLARD & YATES,1995,WINTER 2000)	Livade uz potok Injaticu (HR2001220) ,
A 3.1	Bijela roda (Ciconia ciconia)	2 x godišnje, svake godine od 2009. godine	Državni koordinator za bijelu rodu g.D.Pordavec i Javna ustanova	Mikuška, T. (2013.) Monitoring programme for whitw stork (Ciconia ciconia), Croatian Society for Bird and Nature protection, IPA MANMON	Područje cijele Bjelovarsko bilogorske županije
A 4.1	Lastavice (Hinrundo rustica) i piljci (Delichon urbicum)	1 x godišnje, monitoring započeo 2015.godine sa prvom trećinom određenih kvadrata	Javna ustanova	Program monitoringa lastavica i piljaka u Hrvatskoj, autori: Vlatka Dumbović Mazal, DZZP i Vedran Lucić , Udruga Biom	Područje cijele Bjelovarsko bilogorske županije
A 5.1	Kockavica (Fritilaria meleagris)	1 x godišnje	Javna ustanova u suradnji sa osnovnim školama	T.Nikolić (2006) Priručnik za inventarizaciju i praćenje stanja -Flora, DZZP,Zagreb	Na poznatim lokalitetima rasprostranjeno sti unutar BBŽ

A 6.1.	Vidra (Lutra lutra)	jednom u svakih 6 godina	Javna ustanova	Nacionalni program praćenja stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj (Mišel Jelić) (Program monitoringa za kontinentalnu biogeografsku regiju) Standardna metoda (O'Connor et.al.1977, Jefferies 1980) prema prijedlogu Specijalističke grupe za vidru IUCN/SSC	Određeni kvadranti Bjelovarsko bilogorske županije
A 7.1	Jelenak (Lucanus cervus)	1 x godišnje , 10 dana uzastopce	Javna ustanova	Monitoring program for Stag Beetle (Lucanus cervus), Lucija Šerić Jelaska 2013.MANMON	Dva transekta unutar Bjelovarsko bilogorske županije